Anul al 55-lea — 14 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } — 14 Pagini — Nr. 35 Sâmbătă 5 Februarie 1938
P IIII
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Necesar şi oportun

Intemeindu-se pe prevederile legii pentru înfiinţarea unui registru al comerţului şi pe cele din legea pentru înfrânarea speculei, ministerul industriei şi comerţului a luat două măsuri pe cât de raţionale, pe atât de oportune.

Prima: toţi aceia cari exercită un comerţ, vor trece pe firma exterioară, în limba română şi vizibil, numele şi pronumele proprietarului fondului de comerţ, precum şi obiectul şi felul comerţului.

A doua: toţi comercianţii, industriaşii sau orice alţi vânzători, vor afişa de îndată, în mod vizibil, în interiorul şi la vitrinele localurilor, preţurile mărfurilor.

Amenzi până la 50.000 lei aşteaptă pe contravenienţii din categoria întâia; închisoarea şi amenda pe ceilalţi.

In ce priveşte a doua dispoziţie. ea a fost luată mai de mult, dar n'a contribuit câtuşi de puţin la înlăturarea speculei. De ce? Pentrucă unii comercianţi n'au afişat preţurile; pentru că alţii le-au afişat în locuri prea dosnice, ca să poată fi văzute; pentrucă abaterile au continuat fără cel mai mic risc, iar când s'a încheiat un proces-verbal şi s'a aplicat o sancţiune, n'a fost de cât o „rara avis in gurgite vasto"; şi pentru că reacţiunea consumatorilor, semnalarea abuzurilor, a fost tot atât de inexistentă ca şi activitatea controlului organelor legale.

De aceea, cine ar putea să nu fie sceptic citind şi de astă dată refrenul obicinuit: „Pentru executarea întocmai a acestor dispoziţiuni, ministerul industriei şi comerţului a dispus ca toate organele de control să urmărească de îndată aplicarea acestor măsuri"? Poate că stimularea eficacităţii acestei ofensive s'ar obţine prin sublinierea meritelor agenţilor executivi şi prin sancţionarea omisiunilor, din neglijenţă sau din consideraţiuni şi mai reprobabile, a celor perseverenţi în anemia exerciţiului funcţiunei lor. Căci nicăeri indiferenţa faţă de abuzuri nu încurajază mai mult pe abuzivi de cât în materie de specula, racilă cu atât mai gravă cu cât este continuă şi se resfrânge asupra întregei populaţiuni. Vom vedea oare o asemenea stimulare?

In ce priveşte prima dispoziţie, este sigur că înlăturarea clandestinităţii unei mari părţi din comerţ ar fi împiedicat într'o măsură simţitoare deficitele actuale de caracter românesc în această ramură de dominantă importanţă economică, socială şi naţională. N'ar fi luat proporţiile de astăzi acaparrarea străinilor, înfeudarea imenselor mase de consumatori la exploatări în stil mare, ai căror beneficiari rămân de multe ori necunoscuţi pentru marele public, dacă s'ar fi cunoscut nu numai cine cumpără, dar şi cine vindea.

Şi în această privinţă rezultatele vor depinde nu de concepţie, ci de realizare, nu de intervenirea dispoziţiunei, ci de tenacitatea pusă în aplicarea ei.

Populaţia aşteaptă să le vadă, să le simtă, — şi să le recunoască.

Intre români şi greci

— XOX —

O punere la punct

Un confrate — d. F. C. Triandafillidis, redactor al ziarului „Fos" din Salonic — trimite ziarului nostru o scrisoare, al cărei cuprins se citeşte cu o plăcere cu atât mai mare, cu cât autorul ei, deşi grec, s'a silit să o scrie românește, limbă despre care spune că a învăţat-o dela compatrioţii săi aromâni, din citirea ziarelor româneşti şi folosindu-se şi de dicţionare.

E un gest care face nu numai plăcere, ci şi înduioşează.

Stăpâniţi de acest sentiment, precum şi de convingerea că înalte şi foarte bine lămurite interese impun existenţa între România şi Grecia şi între cele două popoare respective de raporturi de o prietenie cât mai strânsă şi cât mai sinceră, avem credinţa că ne vom putea înţelege uşor cu simpaticul nostru confrate din frumosul oraş dela Marea Egee.

Aceasta pentru motivul că prilej pentru scrisoarea sa a fost un articol al nostru, apărut acum mai multe zile în „Universul" şi consacrat românilor de peste graniţă şi, în mod deosebit, românilor din Grecia.

Incepem prin a-i da dreptate şi chiar a declara că semnăm şi noi pasagiul ce urmează, din scrisoarea sa.

„Statul şi poporul grec, cât şi autorităţile greceşti, au considerat şi consideră pe aromâni ca fraţi cu cari au trăit zile bune şi rele, au luptat cot la cot secole întregi contra asupritorilor comuni şi au împărţit necazurile şi bucuriile lor".

Da, e adevărat, Aromânii şi greci au luptat cot la cot pentru cauza libertăţii — a libertăţii creştine, care de fapt a fost libertatea Greciei şi a poporului grec. Cu privire la Grecia, partea de contribuţie a elementului aromânesc în toate domeniile de activitate a unui stat şi a unui popor este, în adevăr, mare şi de o deosebită importanţă.

Pe aromâni, bunăoară, îi găsim în primele rânduri ale luptătorilor pentru independenţa Greciei la începutul secolului al 19-lea. Aromânii au fost atâţia din şefii cei mai de seamă ai acelei revoluţii, făcută în numele crucii şi al libertăţii, precum aromân a fost Coletti, cel mai mare diplomat al Greciei din vremea aceea.

De asemenea, printre generoşii binefăcători ai Greciei, aromânii ocupă un loc de cinste. Averof, de pildă, ca să nu citâm decât un singur nume, este aromân neaoş.

Printre oamenii de ştiinţă şi de litere, printre poeţii şi prozatorii greci, numărul aromânilor este foarte însemnat. Un aromân — Pantazi — originar din com. mea de naştere din Macedonia este autorul celui mai bun dicţionar omeric. Tot din comuna mea de naştere şi tot aromân după tată şi mamă este d. Svolos, profesor la universitatea dela Atena şi cel mai bun jurist de astăzi al Greciei.

Să mai pomenesc că tot aromân a fost generalul Condylis, care a înăbuşit războiul civil de acum câţiva ani, precum aromâni sunt şi generalii Plastiras şi Papulas, cari s'au distins prin vitejia lor în războiul turco-grec din Anatolia.

Aşa dar, are dreptate confratele nostru dela Salonic, când spune că aromânii şi grecii au luptat cot la cot şi că s'au avut ca fraţii.

Totuşi, este la mijloc o neînţelegere ce se impune a fi risipită — aceasta în interesul prieteniei dintre România şi Grecia. Neînţelegerea constă în ceea ce urmează:

Grecii i-au socotit pe aromâni ca fraţi, atâta vreme cât aromânii nu şi-au manifestat dorinţa de a se cultiva în limba română şi de a-şi întări sentimentul conştiinţei naţionale. Atitudinea frăţească a încetat însă dela deschiderea de şcoli româneşti şi dela afirmarea conştiinţei naţionale în rândurile aromânilor.

Iată, ceeace dorim şi cerem dela prietenii greci şi dela autorităţile statului elen, este tocmai un tratament bun şi frăţesc faţă de aromânii naţionalişti, faţă de şcolile şi bisericile româneşti din Grecia şi faţă de graiul fraţilor noştri de sânge.

N. BATZARIA

DELA CĂSĂTORIA REGELUI FARUK AL EGIPTULUI

Tânăra pereche regală după săvârşirea ceremoniei nupţiale

Un caz de sălbăticie înfiorător

Fapta nemaiauzită a unor membri ai „sectei tremurătorilor"

— OXO —

Un copil, bolnav de tifos, răstignit în pat cu o furcă de fier, ca să iasă dracul din el

Arad, 1 Februarie

Paznicul digului dela Crişul Alb, Grigorie Corpaş, şi-a omorât copilul, Ioan, în vârstă de 8 ani, cu o furcă de fier.

Inainte cu câteva săptămâni copilul s'a îmbolnăvit de tifos. Părinţii lui n'au chemat medic, şi copilul a zăcut în chinuri grozave, fără nici un ajutor. Asta până eri dimineaţă, când venind un sătean la locuinţa din câmp a lui Grigorie Corpaş, a întrebat de sănătatea copilului. Atunci acesta a răspuns, că nu mai are nimic, a scăpat de toate durerile. Şi a continuat să spună că: în cursul nopţii copilul a fost cuprins de diavoli şi pentru a-l scăpa, împreună cu concubina sa, Maria Curta, l-au omorît.

Vizitatorul a intrat în casă şi acolo a văzut copilul întins în pat între coarnele unei furci de fier, implântată prin corpul lui, în scândurile patului.

MARTURISIREA TATALUI CRIMINAL

Spectacolul l-a îngrozit pe sătean şi a alergat repede în comună să înştiinţeze autorităţile. Imediat după el a plecat şi tatăl copilului, care prezentându-se primarului a declarat cele ce urmează:

A mai fost căsătorit, dar soţia i-a murit, lăsându-i cinci copii. Trei din ei au pleçat să-şi agonisească traiul de toate zilele, iar el a rămas cu doi mai mici, cu Ioan de 8 ani şi Ileana, de 5 ani. Pentru a-şi putea creşte copii, a început să trăiască cu Maria Curta, pe care a chemat-o să locuiască la el. Acum câteva săptămâni copilul s'a îmbolnăvit. Au crezut că se va face bine, dar noaptea trecută s'au trezit în sgomotele ce le făcea, plimbându-se prin casă şi alurând. Cum Grigorie Corpaş şi concubina sa fac parte din secta tremurătorilor, ea şi-a exprimat părerea că bolnavul a fost apucat de draci. Pentru a-i scoate din el, a continuat femeia, trebue lucrat cu o furcă de fier. Zicând acestea, femeia a apucat o furcă de fier, ce era în casă şi a împuns copilul în burtă şi în piept. Copilul fără să scată un ţipăt s'a culcat în pat, părând că vrea să doarmă. Mai târziu, a început să se vaete şi concubina lui Grigorie Corpaş a luat din nou furca şi a început să-l împungă în spate şi în coaste, de mai multe ori. A continuat în felul acesta până dimineaţa către orele 6. Atunci Grigorie Corpaş n'a mai putut suporta spectacolul înfiorător şi de mila copilului şi cu ajutorul concubinei sale a apucat furca de fier şi a implântat-o până la rădăcină în spatele copilului. Coarnele furcii au pătruns corpul şi s'au înfipt în scândurile patului, răstignind copilul în pat. Fireşte copilul a murit imediat.

ARESTAREA CRIMINALILOR

După mărturisirea aceasta grozavă, primarul din comuna Zărand a înştiinţat jandarmii, cari l-au arestat imediat pe criminal. A fost adusă şi concubina Maria Curta, care a făcut aceleaşi mărturisiri, dar tăgăduieşte că ar fi avut vreun amestec la asasinarea copilului, crima fiind comisă numai de Grigorie Corpaş.

A fost chemată la jandarmi şi fetiţa de 5 ani, Ileana, martoră a acestei crimç înfiorătoare.

Crima a produs o impresie profundă în rândurile populaţiei, care o comentează în felurite chipuri.

Parchetul fiind avizat a dispus ca d. dr. Al. Ionescu, medicul legist, să plece la faţa locului pentru facerea autopsiei. Până atunci, din ordinul jandarmilor, cadavrul copilului a rămas răstignit în pat, între coarnele furcii de fier. După facerea autopsiei, Grigorie Corpaş şi Maria Curta, concubina sa, vor fi înaintaţi parchetului şi depuşi în arestul preventiv.

Fiica Mikadoului...

Prinţesa TERU, (dreapta), asistă, la meetingul organizaţiilor sportive ale tineretului din Tokio.

— XOX —

Furtună şi viscol în Libia

Roma, 2 (Rador). — Se anunţă din Tripoli că violente furtuni, însoţite ades de viscol, bântuie în întreaga Libie.

In unele locuri, vântul a atins o viteză de o sută de km.

Mai bine de o generaţie nu s'a mai pomenit zăpadă în Libia.

Foc mare într'o insulă de pe coasta Dalmaţiei

Belgrad, 2 (Telor). — In cursul nopţii de Marţi spre Miercuri a izbucnit un violent incendiu în insula Rab (Arbe), situat în faţa coastei dalmatine. Incendiul a izbucnit în oraşelul Arbe, o renumită staţiune balneară, şi anume într'un depozit de benzină, care a sărit în aer. Flăcările au cuprins şi aşa numita „Casă a rectorilor", una din cele mai vechi case din insulă, de o mare valoare artistică. Casa a ars până în temelii. La alarma dată, au sosit că bărci cu motoare pompierii din întregul ţinut al coastei şi în urma unor sforţări supraomeneşti, focul a putut fi localizat, iar azi dimineaţă a fost complet stins. Ca printr'o minune, nu este nici o victimă omenească, cu toate că populaţia staţiunii balneare a fost cuprinsă de cea mai mare panică. Pagubele materiale, de asemenea, nu sunt prea mari, cu excepţia pieririi „Casei rectorilor", a cărei valoare ca monument istoric nici nu poate fi evaluată.

Dispariţia misterioasă a casierului dela Vama Poştei Antrepozite

Din cassă lipsesc 900 mii lei.— Funcţionarul necinstit s'ar fi sinucis

Parchetul împreună cu siguranţa Capitalei sunt pe urmele unei noui escrocherii săvârşite în Bucureşti.

Funcţionarii cu serviciul la Vama Antrepozite au băgat de seamă încă din ziua de 31 Ianuarie lipsa colegului lor dela slujbă casierul Marinescu.

Unul din aceştia, ducându-se la domiciliul celui absent spre a-l vedea, a aflat dela soţia lui Marinescu, care e tot funcţionară la Poştă, că acesta n'a mai dat pe acasă din ziua din care lipseşte şi dela birou.

Nedumerit de această dispariţie misterioasă, funcţionarul o anunţat imedit pe superiorii săi.

900.000 LEI LIPSA!

Organele superioare ale instituţiei au procedat de îndată la o verificare minuţioasă a cassei.

La început se credea că funcţionarul dispărut şi-a însuşit o sumă foarte însemnată, întrucât încasase cu puţine zile în urmă peste patru milioane lei.

După ce s'a făcut numărătoarea sumelor din cassă, s'a constatat că lipseau numai 900 mii lei.

„NU MĂ CĂUTAŢI. M'AM SINUCIS!..."

In acelaş timp şefii casierului Marinescu au găsit în cassa de fier un bilet în care dispărutul anunţa într'o singură frază laconică: ....nu mă căutaţi. M'am sinucis!..."

Imediat a fost sesizat parchetul şi organele siguranţei Capitalei.

Brigăzile de agenţi au pornit în căutarea celui dispărut, pentru găsirea lui, viu sau mort.

Soţia casierului Marinescu, căreia i s'a luat Miercuri d. a. un prim interogatoriu, declară că este cu totul străină de cele întâmplate.

Investigaţiile autorităţilor continuă cu înverşunare şi deslegarea misterului dispariţiei lui Marinescu este aşteptată pe curând.

SCRISORI DIN LONDRA

NELINIŞTE

de AUGUR

Londra, Februarie

A o suta sesiune a consiliului Ligii Naţiunilor la Geneva s'a ţinut în astfel de condiţiuni, încât prevederile pesimiştilor au fost înfăptuite şi depăşite toate. Declaraţiile de credinţă faţă de pactul Societăţii au fost şi mai slabe decât s'ar fi putut crede, iar discuţia problemelor topice s'a desfăşurat într'o atmosferă de irealitate întrecând tot ceeace s'ar fi putut închipui dimainte.

La Geneva, de astă dată, Marea Britanie şi Franţa s'au înţeles spre a preîntâmpina debandada prea scandaloasă a celorlalte puteri. In privinţa aceasta, pare că au reuşit — cel puţin pentru un timp — dar succesul, dacă a fost în adevăr succes, aparţine categoriei victoriilor lui Pirrhus.

Neprevăzutul a fost manevra rusă ca să aducă Marea Britanie şi Franţa să facă presiuni asupra Statelor-Unite spre a stabili un front comun în favoarea Chinei. D. Litvinov, care n'avusese intenţia, de astă dată să vină la Geneva, a sosit pe neaşteptate. Delegatul chinez, instrument docil în mâna reprezentantului Moscovei, s'a pretat la o manevră al cărui scop era de a pune pe d. Eden ca şi pe d. Delbos în imposibilitate de a-şi refuza concursul la o acţiune pentru ajutorarea chinezilor împotriva Japoniei. D. Welling Koo, delegatul chinez, a început prin a cere sancţiuni contra agresorului japonez. E de prisos de a explica imposibilitatea în care se găseşte Liga Naţiunilor de a da satisfacţie unei asemenea cereri. Dar d. Litvinov, care o inspirase, se aştepta la un refuz. Imediat a pus pe chinezi să ceară ajutorul individual al marilor puteri reprezentate la Geneva. Totuş, d. Litvinov, în convorbirile lui particuare cu miniştrii britanici şi francezi, făcea tot felul de făgăduieli în privinţa sforţării imense pe care Rusia, după el, era gata s'o facă spre a ajuta pe chinezi. Aceasta, fireşte, cu condiţia ca guvernele dela Londra şi dela Paris să se hotărască în sfârşit, să ia o poziţie pe faţă şi activă în favoarea Chinei atacate.

Agenţii delegaţiei ruse la Geneva s'au răspândit prin coridoare ca să lanseze svonul că Marea Britanie, Franţa şi Rusia erau de acord ca să invite Statele-Unite să se alăture de ele într'o acţiune comună, să ajute pe chinezi. Dar nici d. Eden, nici d. Delbos n'au ţinut seamă de aceasta. Au fost dezamăgiţi acei cari au crezut un moment într'o lovitură de teatru la Geneva, într'un fel de primenire miraculoasă a energiei Ligii. Ocazia a slujit să desvăluie încădodată neputinţa organismului internaţional.

Turcii, după cum am prevăzut, au obţinut ceeace voiau pentru Alexandretta, iar evreii din România n'au obţinut ca Liga să se ocupe de urgenţă de situaţia lor, sub decretele guvernului d-lui Goga. Cât despre chestiunea schimbării pactului Ligii Naţiunilor, se pare că geamurile nu vor fi sparte încă. Agonia dela Geneva va continua să se desfăşoare sub o formă decentă. Aceasta ne-a reamintit anecdota cu directorul unuia din marile hoteluri europene care fiind întrebat ce va face în cazul morţii subite a unuia din clienţii săi, a răspuns liniştit: „Nu se moare aşa la noi, domnule. Când s'a petrecut un deces, continuăm să trimitem călătorului masa în cameră, ca şi cum ar fi bolnav. Apoi „tapiţerii" vin şi ridică trupul, ascuns într'un divan special".

Presa din Londra a dat un loc restrâns ştirilor dela Geneva. S'au dus timpurile când o şedinţă a consiliului ocupa coloane întregi în ziare. Bunăoară, în presa londoneză, chestiunea chineză, de care am vorbit, n'a produs o impresie mai deosebită. Publicul a încetat să se intereseze de aceste discursuri sterile din care nu iese niciodată nimic pozitiv. In timpurile actuale e cu neputinţă de a reîncepe experienţa lui Peace Ballot de-acum vre'o doi ani, când propagandiştii iscusiţi au reuşit să strângă vre'o 12 milioane de voturi favorabile Ligii Naţiunilor. Propagandiştii aceştia nu ar îndrăzni să se adreseze acum publicului, căci se tem că o scădere catastrofală a voturilor în favoarea lor ar desvălui lumii întregi slăbiciunea poziţiei lor.

Dar dacă tăcerea presei asupra unui eveniment, care odi-

(Continuare in pagina 2-a)

FILME

La tribunal.

— Răspunde unul din pârâţi, lipsă celalt, spune grefierul, după ce strigă părţile.

Avocatul celui prezent se ridică:

— Domnule preşedinte, celalt pârât a decedat. Urmează să se amâne procesul, spre a fi introduşi în cauză succesorii săi.

— Aveţi extractul de moarte?

— Nu. Avem cartea de alegător.

— De unde o aveţi?

Clientul înaintează la bară:

— Eu am adus-o, şi faptul că s'a găsit la mine dovedeşte că el a murit.

— Cum ai ajuns în posesia ei?

— Mi s'a dat, ca să votez eu în locul mortului.

— Şi ai votat?

— Nu.

— Ţi-a fost frică de Dumnezeu şi de lege!

— Nu. Mi-a fost frică de bătaia agenţilor.

La comisia de revizuire a încetăţenirilor.

— Ce naţionalitate ai?

— Tata a fost francez, mama italiancă; eu m'am născut pe vapor în călătoria spre Argentina; vaporul s'a înecat, dar pe mine m'a ţinut apa deasupra, căci eram uşor, şi m'au crescut nişte oameni cum se cade; când am ajuns la majorat, mi s'a făcut dor de România.

— De unde o cunoşteai?

— Din ziare. Se scria că nu există mai mare belşug de cât în această ţară, unde poţi trăi bine muncind puţin, dacă nu eşti prost şi dacă ai vocaţie pentru sportul sperţului.

Un imprimat recent:

Data poştei

Stimata D-le!

Hiribe uscate de toamnă înşirate pe aţă garantat prima calitate ab Şomcuţa-Mare cu ramburs Lei... kg. Aceasta ofertă numai 8 zile valabil. Castane prima calitate cu preţuri zilnice. Aşteptând comenzile dv. raman cu deosebita stimă: Henrich Herskovitz, Şomcuţa-Mare.

Don José

Mari inundaţii în Anatolia

Istanbul, 2 (Rador). — Regiunile Anatoliei din apropierea Mării Egee, sunt ameninţate de grave inundaţii.

Fluviile Guediz, Menderes, Nekirciat şi râul Lamar, s'au revărsat, distrugând viile care constituesc cea mai de seamă bogăţie a acestor ţinuturi.

Deasemeni, numeroase alte râuri şi pârâuri s'au revărsat, întrerupând cu totul comunicaţiile între oraşele şi satele din Anatolia.

Nu s'au primit ştiri din niciunul din centrele inundate, astfel încât nu se ştie dacă inundaţiile au făcut şi victime.

Sfărâmăturile maşinii lui Rosemeyer, celebrul as german, mort zilele trecute într'o cursă pe autostrada Darmstadt-Frankfurt

Explozia dela Colleferro

Regele (×) şi Regina (××) Italiei la locul dezastrului

Roma, 2 (Rador). — Azi a fost dat publicităţii un comunicat oficial privitor la explozia fabricii de explozibile de la Colefferro, din apropiere de Segni.

Comunicatul arată că numărul cadavrelor scoase de sub dărâmături şi a persoanelor încetate din viaţă în urma rănilor se ridică la 37.

Comunicatul adaugă că lucrul a fost reluat în numeroase pavilioane ale pulberăriei şi că locuitorii din Segni s'au înapoiat la casele lor, orice pericol de explozie fiind înlăturat.